

quite common to combine non-verbal means with verbal ones, when they convey the same meaning, provide some additional information to the message, and enhance the impact of verbal information. The multimodality of this type of messages introduces a certain idea into the recipient's mind, using different ways of transmitting information, which contributes to the effect of manipulative influence.

Thus, the use of paralinguistic means of communication expands the functional potential of linguistic means in the virtual space, and this gives the addresser the freedom to choose the ways of presenting information, doing it in the most convenient form for the addressee to comprehend everything, to establish positive virtual communication and enhance the effective impact on the recipient's conceptual sphere. So, besides functioning as additional means of communication, paralinguistic means serve as an extremely important mechanism for establishing contact and further interaction between the addresser and the recipient of information on the Internet.

REFERENCES

1. Бехта І.А., Ковалевська Т.І. Стилістичний світ звука та знака в художньому текстовпросторі : графо-фонеміка і параграфеміка увиразнення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. №39. Том 2. С. 4–9.
2. Дмитрук О. В. Маніпулятивні стратегії в сучасній англійській комунікації (на матеріалі текстів друкованих та Інтернет-видань 2000–2005 років) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2006. 229 с.
3. Faden M. S., Beauchamp T. L. *A History and Theory of Informed Consent*. New York : Oxford University Press, 2014. 365 p.
4. Knapp M. L., Hall J. A., & Horgan T. G. *Nonverbal communication in human interaction*. Cengage Learning, 2013. 510 p.

ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ МАНІПУЛЯЦІЇ

Яна Ходань

*магістрантка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Лінгвістика, як наука про мову, вивчає різноманітні способи, якими мова може впливати на людське мислення, переконання та поведінку. З масовим поширенням засобів масової інформації, соціальних мереж та інших комунікаційних платформ, маніпулятивні техніки стали надзвичайно поширеними і впливовими.

Згідно з М. П. Карпенко маніпуляція завжди впливає на людину на рівні підсвідомості, «граючи на струнах її душі». Вона має насильницький характер і протидіє волі людини, заставляючи її робити небажані дії. У маніпуляції завжди є чітка мета і зовнішній прояв, зокрема спроектований сценарій дій. Маніпуляція має загадковий характер і часто прихована, що ускладнює розпізнавання та протистояння їй [2, с. 27-28].

Д. М. Басс та ін., стверджують, що маніпуляція є одним «із засобів, за допомогою якого середовище змінюється відповідно до характеристик індивідів» [4, с. 1219]. Згідно з Т. А. Ван Дейком, маніпуляція не просто включає в себе владу, але особливо акцентується на зловживанні владою, яке проявляється у формі домінування. Це означає використання нелегітимних методів впливу через маніпулятивний дискурс з метою змусити інших вірити або діяти на користь маніпулятора, що суперечить інтересам об'єкта маніпуляції [5, с. 360].

В. Аккурт зазначає, що основними ознаками маніпуляції є прихований вплив, прагнення підпорядкувати адресата своїй волі, вмиле володіння мовою та психологічними прийомами, спеціальна організація мовлення для змішування усвідомлення співрозмовника, створення ілюзії самостійного прийняття рішень та відсутність захисної реакції в адресата. Маніпуляція застосовується у політиці, рекламі, PR, педагогіці, правосудді, психотерапії, літературі, неформальному спілкуванні. Її вивчення ускладнене відсутністю точних термінів, класифікацій та міждисциплінарним характером [1, с. 17-18].

Лінгвістичні засоби виявляються потужним інструментом впливу, що часто використовується для досягнення різних цілей. Для розуміння механізмів маніпуляції необхідно розглянути різноманітні прийоми та техніки, які використовуються у мовленні. Д. М. Кушнір в своїй праці підсумувала найпоширеніші методи лінгвістичної маніпуляції. Серед них дослідниця виділяє такі: використання чуток, створення контрасту, висміювання, відволікання, недосказаність, відвертість заяви, інформаційний галас, лякаюча тематика, спотворення та конструювання фактів, багаторазове, наполегливе повторення одних і тих же фраз, ствердження та спрощення, евфемізація мови, використання кліше, штампів, стереотипів, оцінна лексика, лексика з емоційними і експресивними конотаціями, складність дефінування термінів, демонізація опонента, затвердження власного благородства, посилення на авторитети, маніпулювання фактичною інформацією, риторичні прийоми, використання імплікативності, використання жанрової палітри і експектацій риторики жанру [3, с. 10-11].

Зазначені методи лінгвістичної маніпуляції становлять лише частину широкого спектру стратегій, які використовуються для впливу на свідомість та поведінку людей. Ці методи є важливими для розуміння та виявлення маніпуляції в різних сферах життя, від політики до особистих відносин. Дослідження лінгвістичних засобів маніпуляції важливо не лише для

розуміння сутності комунікації в сучасному світі, але й для розвитку критичного мислення та медіа-грамотності серед населення. Розуміння того, як мова може бути використана для маніпуляції, допомагає людям розпізнавати та опрацьовувати інформацію з більшою обізнаністю та обережністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аккурт В. Методи маніпулятивного впливу у лінгвістиці. Науковий вісник ПНПУ ім. К.Д. Ушинського. 2020. № 30, с. 5-23.
2. Карпенко М. П. Суть поняття «маніпуляція», її характеристика та методи нейтралізації. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. 2015 №45, с. 26-34.
3. Кушнір Д. М. Лінгвістичні засоби маніпуляції в медійному дискурсі та їх відтворення у перекладі друкованих, аудіо і відео текстів. Кафедра англійської і німецької філології та перекладу імені професора І.В. Корунця. Київ. 2020, 119 с.
4. David M. Buss, Mary Gomes, Dolly S. Higgins and Karen Lauterbach. Tactics of Manipulation. Journal of Personality and Social Psychology 1987. Vol. 52, No.6. P. 1219-1229. URL:<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=fe01fd3b2d9f619445c7a3151a3e7f7586243c64>
5. Teun A. Van Dijk. Discourse and manipulation. Discourse Society 2006. P. 359-383. URL: <https://discourses.org/wp-content/uploads/2022/07/Teun-A.-van-Dijk-2006-Discourse-and-manipulation.pdf>

МОВНА ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІВ СИТУАЦІЇ БІЛІНГВІЗМУ. ПОНЯТТЯ МОВНОЇ СТІЙКОСТІ

Богдана Стефанчук

*асистентка кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна*

На сучасному етапі розвитку суспільства все більш актуальною стає потреба забезпечення ефективності міжмовного спілкування. Це викликано зростаючою взаємодією між мовами та підвищенням інтересу лінгвістів до вивчення питань, пов'язаних з взаємодією та впливом контактуючих мов, а також формуванням та функціонуванням білінгвізму.

Досліджуючи явище мовного контакту сучасні вчені звертають увагу на соціальні умови, що породжують міжмовну взаємодію (О. Валігура, О.